

VOORSTEL AB

CATEGORIE: Besprekstuk

DATUM VERGADERING DB : 1 mei 2018
DATUM VERGADERING AB : 15 mei 2018
PORTEFEUILLEHOUDER : H. Pereboom
REGISTRATIENUMMER : Z/18/018240-81386
OPSTELLER : Ad Koppejan, telefoonnummer +31882331563

ONDERWERP

Projectplan Brongebied Oude Diep

1. Kennis nemen van de ingediende zienswijzen en reactienota.
2. Het projectplan vaststellen.
3. De in het projectplan beschreven maatregelen uitvoeren en hiervoor een krediet verlenen van € 3.860.000.

SAMENVATTING

Het watersysteem in het brongebied Oude Diep is op dit moment suboptimaal voor de gebiedsfuncties en voldoet niet aan de normen voor wateroverlast. Voorgesteld wordt maatregelen te nemen die gericht zijn op het vergroten van het bergend vermogen van het watersysteem en het verbeteren van de waterafvoer. Vergroting van berging wordt gerealiseerd door eenzijdige afgraving van onderhoudspaden en het vergraven van landbouwpercelen, in eigendom van het waterschap en van terreinbeheerders. Daarnaast worden duikers vergroot en worden aanpassingen gedaan aan enkele stuwen. De aanwezige drainagesystemen in natuurgebieden worden buiten werking gesteld. Daarnaast worden KRW maatregelen genomen, zoals het vispasseerbaar maken van stuwen, het realiseren van natte natuurzones in de te vergraven watergangen en het realiseren van beschaduwing op een aantal locaties.

De focus in dit project ligt op maatregelen voor de korte termijn. De klimaatsverandering tot 2050 is daarmee vooralsnog niet volledig opgevangen.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN

De doelstelling van het project is om het watersysteem te laten voldoen aan de normen voor wateroverlast (NBW). Daarbij ligt de focus op maatregelen die op korte termijn op eigendom van het waterschap en terreinbeheerders gerealiseerd kunnen worden en waarmee de huidige knelpunten in het systeem in extreme neerslag situaties grotendeels verholpen worden. Verder worden er in de bovenloop van het waterlichaam Oude Diep een aantal Kaderrichtlijn Water (KRW) maatregelen gerealiseerd.

Voor een aantal percelen ter hoogte van de Heirweg kunnen de gebiedsnormen voor wateroverlast niet gehaald worden. Separaat aan de maatregelen in dit projectplan wordt in samenspraak met betrokkenen gezocht naar een passende oplossing in de vorm van kavelruil. Natuurmonumenten accepteert dat voor hun percelen in dat gebied de NBW-norm niet gehaald wordt. De klimaatsverandering tot 2050 is vooralsnog niet volledig opgevangen. Naar verwachting vragen de nieuwe klimaatscenario's om een grotere opgave dan in de huidige situatie. Te zijner tijd wordt het watersysteem getoetst aan de toekomstige klimaatontwikkelingen en op basis van deze toets zijn mogelijk extra maatregelen niet uit te sluiten.

OMGEVING EN PARTNERS

Het ontwerp-projectplan heeft van 15 februari tot 30 maart 2018 ter inzage gelegen.

Volgend op eerdere gebiedsbijeenkomsten is op 6 maart jl. een inloopbijeenkomst georganiseerd. Een groep bewoners uit Nieuw-Balinge die de indruk had dat het waterbergingsgebied Koolveen zou worden uitgebreid, is tijdens een bijeenkomst geïnformeerd dat dit niet het geval is. Verder is er met een aantal indieners van een zienswijze gesproken voor nadere uitleg van de maatregelen.

Uiteindelijk zijn 11 zienswijzen ingediend. Dat heeft geleid tot enkele beperkte aanpassingen van het plan. Zie de reactienota in bijlage 2.

FINANCIËN

(x €1.000)	Voorstel	Meerjarenraming 2018-2021
<i>Externe kosten</i>	€ 2.982	€ 2.800
<i>Interne kosten</i>	€ 218	
<i>Groot onderhoud</i>	€ 270	
<i>Risicoreservering voorzien incl. BTW</i>	€ 216	
<i>Risicoreservering onvoorzien incl. BTW</i>	€ 174	
<i>Totale bruto kosten incl. BTW</i>	€ 3.860	€ 2.800
<i>POP-subsidies</i>	€ - 2.307	€ - 2.716
<i>Zon-subsidie</i>	€ - 450	
<i>Totale netto kosten incl. BTW</i>	€ 1.103	€ 84
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten)</i>	2020	2020
<i>Kapitaallasten</i>	€ 57	€ 6
<i>Overige exploitatiekosten (-baten) (2020 en 2021)</i>	€ 10	€ 0
<i>Impact exploitatierekening</i>	€ 67	€ 6

Toelichting genoemde bedragen

De kostenraming van de realisatie van de maatregelen zoals verwoord in het projectplan is in totaal € 3.860.000. Dit is inclusief interne kosten, kosten groot onderhoud, risicoreserveringen.

In de meerjarenbegroting van 2018 – 2021 is € 2.800.000 aan projectkosten opgenomen. Zoals gemeld in de AB-vergadering van 17 april jl. zijn deze kosten destijds geraamd volgens de bij voormalig waterschap Reest en Wieden gebruikelijke systematiek. Daarbij zijn geen interne kosten, risicoreserveringen en kapitaalslasten opgenomen. Vervolgens is verzuimd deze raming aan te passen aan de systematiek van WDODelta, waardoor het investeringsbedrag in de begroting volgens de huidige systematiek onvoldoende is.

Daarnaast zijn er meerkosten ten opzichte van de meerjarenraming door werkzaamheden die eerder niet waren voorzien.

- Omvorming bospercelen naar waterbergingen.
- Ophogen te laag gelegen percelen die niet aan de droogleggingsnorm voldoen.
- Groot onderhoud kunstwerken en hoofdwatergang (lengte 800 meter).
- Periodiek baggeronderhoud.

De toegenomen realisatiekosten worden niet gecompenseerd door hogere subsidies (zie een toelichting op de subsidies hierna). Per saldo zijn er extra kapitaallasten ten opzichte van de meerjarenbegroting.

De kosten voor beheer en onderhoud zullen door de realisatie van het plan niet significant wijzigen. Wel wordt voor de eerst twee jaar na realisatie rekening gehouden met extra maaionderhoud voor onkruidbestrijding, ongewenste opschot van bomen en oeverherstel. De kosten hiervoor worden geraamd op € 10.000 per jaar, totaal € 20.000.

Subsidies en bijdrage aan uitvoeringsregeling DAW

In de meerjarenbegroting van 2018 - 2021 is rekening gehouden met de maximale POP3 subsidie toekenning. Door de POP3 beschikking en de inschatting aan te ontvangen ZON-subsidie, zijn de subsidie inkomsten in totaal maximaal € 2.757.000. Dit is ruim 70% van de totale projectkosten.

Voor het project Brongebied is maximaal € 2.307.000 aan POP3 subsidie toegezegd en bevestigd. De hoogte van het uiteindelijk te verkrijgen subsidiebedrag wordt bepaald op basis van de werkelijke kosten die gemaakt worden. In een bestuursovereenkomst met de provincie Drenthe is afgesproken dat WDO Delta een bedrag ter hoogte van 1/3 van verkregen POP 3 subsidies beschikbaar stelt voor een Regionale DAW uitvoeringsregeling. Wij hebben u hierover geïnformeerd in onze brief van 20 oktober 2016. In de begroting is rekening gehouden met de te investeren bedragen in de DAW uitvoeringsregeling.

Het vorenstaande betekent dat WDO Delta een bedrag van € 765.000 (zijnde 1/3 deel van € 2.307.000 afgerond) beschikbaar moet stellen voor de Regionale DAW uitvoeringsregeling. De provincie Drenthe stelt een zelfde bedrag beschikbaar. Hiermee is totaal een bedrag van € 1.530.000 beschikbaar voor DAW initiatieven. Om daadwerkelijk tot subsidieverlening over te kunnen gaan moet GS van Drenthe eerst een Openstellingbesluit nemen, nadat het dagelijks bestuur van het waterschap hiermee heeft ingestemd. Deze bedragen komen pas ten laste van onze begroting op het moment dat de DAW subsidies daadwerkelijk worden verleend.

Het project bevat ook enkele maatregelen die voor ZON-subsidie in aanmerking komen. Op basis van de verwachte investeringen is uitgegaan van maximaal circa € 450.000 ZON-subsidie. Na uitvoering van het project wordt op basis van nacalculatie de werkelijk toe te kennen ZON-subsidie berekend.

RISICO'S

Voor de uitvoeringfase is een risicodossier opgesteld met benoemde en onbenoemde risico's. De financiële gevolgen van deze risico's zijn in het gevraagde krediet opgenomen. De kans bestaat dat bezwaarmakers niet meewerken aan de realisatie. Zo nodig kan gedoogplicht worden opgelegd door het algemeen bestuur. Hiertegen kunnen bezwaarmakers in beroep gaan bij de rechtbank.

TOELICHTING

Het brongebied Oude Diep is gelegen in de gemeente Midden Drenthe, ten zuiden van Westerbork en ten noordoosten van het Linthorst Homankanaal. Het projectgebied bedraagt ongeveer 4.650 ha, met landbouw (hoofdzakelijk akkerbouw en grasland) en natuur als belangrijkste functies. In het gebied liggen de dorpen Mantinge, Balinge, Bruntinge en Garminge. Verspreid door het gebied komen separate bebouwingsblokken voor (veelal agrarisch).

Oorspronkelijk was het brongebied Oude Diep onderdeel van het beekstelsel dat benedenstrooms het Linthorst Homankanaal stroomt. Alle afvoer kwam hierop uit. Inmiddels is een sterk technisch gestuurd systeem gerealiseerd dat landbouw- en natuurwater gescheiden afvoert uit het gebied.

In het brongebied van Het Oude Diep hebben in de afgelopen decennia diverse ruimtelijke ontwikkelingen plaatsgevonden. Onder andere zijn op meerdere locaties landbouwkundige percelen omgevormd tot natuurterreinen. Deze functieverandering vraagt om een andere inrichting van het watersysteem. Tot op heden is het systeem hier slechts gedeeltelijk op aangepast, waardoor het suboptimaal is voor de huidige gebruiksfuncties.

Het sterk technisch gestuurde systeem maakt, in combinatie met de aanwezigheid van keileem in de ondergrond, dat het watersysteem snel reageert op neerslag. Neerslagpieken hebben in de afgelopen decennia meerdere keren tot wateroverlast geleid. Wateroverlast in mei 2014 is de aanleiding geweest voor modellering van het watersysteem en uitvoering van een aantal beheermaatregelen in 2015. Gebleken is dat dit een verbetering heeft opgeleverd. Het watersysteem voldoet daarmee nog niet aan de huidige gebiedsnormen voor wateroverlast. Daarom is aan de hand van een verkennende studie bepaald welke aanvullende maatregelen vereist zijn om alsnog te voldoen aan de wateroverlastnormen die gelden op grond van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

Op hoofdlijnen zijn de voorgestelde maatregelen:

- 14 kilometer eenzijdig verbreden hoofdwatergangen t.b.v. waterberging en natuurontwikkeling;
- 20 ha aanleg waterbergingen;
- 11 ha ophogen te laaggelegen percelen;
- Vergroten van circa 30 duikers;
- Het verruimen van diverse haakse bochten in hoofdwatergangen;
- Automatiseren van een stuw;
- Diverse aanpassingen van peil regelende voorzieningen;
- Het vispasseerbaar maken van 4 stuwen.

Na realisatie van de voorgestelde maatregelen voldoet 1 ha niet aan de norm voor voorkoming van wateroverlast ($t=10$ norm). Dit valt binnen de overschrijdingsmarge. Een oppervlakte van 9,5 ha voldoet niet aan de $t=25$ norm. In het plan is voorzien om geschikte vrijkomende grond aan te wenden voor perceelsophoging. Als eigenaren niet meewerken aan perceelsophoging dan wordt de Provincie verzocht de norm omlaag bij te stellen. Op deze wijze wordt bereikt dat het aantal hectare gronden dat niet voldoet aan de norm van $t=25$ binnen de overschrijdingsmarge blijft.

COMMUNICATIE

Het besluit tot vaststelling van het projectplan wordt bekend gemaakt.

Voordat met de werkzaamheden gestart wordt, neemt het waterschap contact op met de betrokken grondeigenaren over het moment en de wijze van uitvoering. Daarnaast is de schadevergoedingsregeling voor uitvoering van werken van het waterschap van toepassing.

Bij start van de uitvoeringsfase worden op een aantal locaties projectborden geplaatst met de aankondiging van de projectrealisatie en informatie over de subsidienten. Projectinformatie over contactpersonen, de uitvoering en de planning wordt via de website van het waterschap en via nieuwsbrieven gedeeld met bewoners in het gebied.

PLANNING

Na vaststelling van projectplan en toekenning van het krediet door het Algemeen bestuur wordt de uitvoeringsfase gestart. Naar verwachting kan in het najaar van 2018 gestart worden met realisatie.

BIJLAGEN

1. Projectplan Brongebied Oude Diep (bijlagen 7 t/m 10 van het projectplan zijn afzonderlijke bestanden)
2. Reactienota zienswijzen.

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris
ir. E. de Kruijk

de dijkgraaf
ir. H.H.G. Dijk